

UZASADNIENIE

Powodowie P. S. i M. S. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 1672,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego roszczenia powodowie wskazali, że dochodzona pozwem kwota stanowi część należnego powodom wynagrodzenia za wynajęcie samochodu T. M., którego pojazd marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) został uszkodzony w dniu 26 marca 2016 roku przez sprawcę ubezpieczonego u pozwanej. Powodowie dochodzą od pozwanej należności za czas trwania najmu pojazdu zastępczego od dnia 12 kwietnia 2016 roku do dnia 19 kwietnia 2016 roku. Powodowie wystawili fakturę VAT na kwotę 1672,80 zł za najem pojazdu zastępczego oraz za podstawienie oraz odebranie pojazdu zastępczego. Poszkodowany dokonał cesji wierzytelności przysługującej mu względem pozwanego w zakresie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady wypłacając odszkodowanie poszkodowanemu, jednakże odmówił powodom odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w wysokości 1672,80 zł wskazując, iż poszkodowany miał zapewniony pojazd zastępczy do dnia 11 kwietnia 2016 r. tj. 7 dni od powiadomienia poszkodowanego o szkodzie całkowitej.

Pismem z dnia 17 maja 2016 roku powodowie wnieśli odwołanie od decyzji pozwanego, który pismem z dnia 14 czerwca 2016 roku podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

Dnia 29 września 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem powodów.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, iż wobec zakwalifikowania szkody w pojeździe poszkodowanego jako szkody całkowitej pozwany zapewnił poszkodowanemu pojazd w okresie od 2 kwietnia 2016 r. do 11 kwietnia 2016 r., który to okres w ocenie pozwanego był wystarczający na zagospodarowanie przez poszkodowanego pozostałości pojazdu i nabycie nowego auta. Nadto pozwany wskazał, iż w toku postępowania likwidacyjnego poszkodowany nie wykazał, aby podjął jakiegokolwiek czynności polegające na zagospodarowaniu waru pojazdu wobec czego brak było w ocenie pozwanego podstaw do przedłużenia okresu najmu pojazdu zastępczego a tym samym nie było potrzeby aby poszkodowany wynajął inny pojazd w późniejszym okresie. Koszt najmu pojazdu zastępczego poniesiony przez poszkodowanego według stanowiska pozwanego nie był ekonomicznie uzasadniony. Natomiast koszt najmu pojazdu zastępczego udzielonego przez powodów jest zawyżony i nie stanowi faktycznej ceny najmu pojazdów oferowanych na rynku.

W toku procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26 marca 2016 roku doszło do kolizji w wyniku, której uszkodzony został samochód marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) należący do T. M.. Sprawca kolizji był ubezpieczony u pozwanego. Pozwany przyjął na siebie odpowiedzialność za szkodę co do zasady i w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego ocenił szkodę w pojeździe jako całkowitą. W okresie od dnia 2 kwietnia 2016 r. do dnia 11 kwietnia 2016 r. poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego oferowanego przez pozwanego. Samochód zastępczy był niezbędny poszkodowanemu ze względu na zakwalifikowanie szkody w jego pojeździe jako szkody całkowitej wobec czego poszkodowany potrzebował dodatkowego czasu na zagospodarowanie wraku i nabycie nowego pojazdu nadto pojazd zastępczy był potrzebny poszkodowanemu do codziennej egzystencji.

Wobec powyższego poszkodowany w dniu 12 kwietnia 2016 roku zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego marki P. (...) o nr rej. (...) za co został obciążony fakturą na kwotę 1672,80 zł brutto. Na powyższa kwotę składały się kwoty

1549,80 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego przyjmując dobową stawkę najmu w wysokości 221,40 brutto oraz 50 zł za podstawienie pojazdu zastępczego i 50 zł za odbiór pojazdu zastępczego.

Dowód:

- akta szkody (...), k.62-115;
- umowa najmu z dnia 12 kwietnia 2016 r., k. 9-15;
- protokół zdawczo odbiorczy, k. 16;
- faktura VAT nr (...), k. 17
- oświadczenie poszkodowanego z dnia 12 kwietnia 2016 r., k. 25;
- oświadczenie poszkodowanego, k. 26;
- zeznania świadka T. M., k. 125-126.

W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjne pozwany decyzją z dnia 12 kwietnia 2016 r. przyznał poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 7500 zł, która wypłacony został dnia 13 kwietnia 2016 r.. Pozwany decyzję o przyznaniu odszkodowania otrzymał pocztą elektroniczną wieczorem 12 kwietnia 2016 r.

Dowód:

- decyzja (...) z dnia 12 kwietnia 2016 r., k. 92;
- zeznania świadka T. M., k. 125-126.

Jeszcze przed otrzymaniem decyzji w dniu 12 kwietnia 2016 r. poszkodowany zawarł z powodami umowę cesji, na podstawie której zbył na ich rzecz wszelkie przysługujące mu wierzytelności wobec pozwanego. Powodowie zgłosili pozwanemu swoją wierzytelność z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Decyzją z dnia 26 kwietnia 2016 r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego wskazując na brak konieczności najmu przez poszkodowanego innego pojazdu zastępczego w późniejszym okresie albowiem pozwany udostępnił poszkodowanemu pojazd na czas niezbędny do likwidacji szkody w dniach od 2 kwietnia 2016 r. do 11 kwietnia 2016 r. Pismem z dnia 17 maja 2016 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty wynikającej z faktury VAT w terminie 7 dni. Dnia 14 czerwca 2016 r. pozwany poinformował powodów o podtrzymaniu swojego stanowiska wyrażonego w decyzji z dnia 26 kwietnia 2016 r.

Dowód:

- umowa cesji z dnia 12 kwietnia 2016 r., k. 18-19;
- decyzja (...) z dnia 26 kwietnia 2016 r., k. 20;
- wezwanie do zapłaty z dnia 17 maja 2016 r., k. 22;
- pismo (...) z dnia 14 czerwca 2016 r., k. 23;
- zeznania świadka T. M., k. 125-126;

Pozwany nie zaoferował poszkodowanemu przedłużenia umowy najmu pojazdu wynajętego przez pozwanego, ani nie przedłożył oferty kupna pozostałości uszkodzonego pojazdu. Poszkodowany zbył wrak dopiero pod koniec kwietnia 2016 r.

Dowód:

- zeznania świadka T. M., k. 125-126.

Stawki wynajmu pojazdu zastępczego na rynku lokalnym dla klasy pojazdu wynajętego kształtowały się na poziomie cen 150 zł do 199 zł netto w opcji bez limitu kilometrów. Wobec czego przyjęta przez powodów stawka najmu pojazdu zastępczego w kwocie 180 zł netto/doba mieściła się w zakresie stawek stosowanych na rynku lokalnym dla pojazdów klasy C- wynajętego pojazdy jak również klasy (...) pojazdu poszkodowanego.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego W. S., k. 128-139.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz na podstawie poczynionych ustaleń roszczenie powodów zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadka i zgromadzonych w sprawie dokumentów i pisemnej opinii biegłego.

Roszczenie przedstawione przez powodów ma charakter roszczenia odszkodowawczego, znajdującego oparcie w przepisach art. 822 § 1 i 2 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152, ze zm.) oraz art. 436 § 1 k.c. i 415 k.c. Okoliczności kolizji z dnia 26 marca 2016 r. nie były sporne pomiędzy stronami. Również legitymacja bierna pozwanej spółki do występowania w niniejszym procesie, mająca za podstawę art. 19 ust. 1 powołanej wyżej ustawy, nie pozostawała przedmiotem sporu. Było bowiem okolicznością niekwestionowaną, iż sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanej spółce. Pozwany nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności i wypłacił w części odszkodowanie za szkodę całkowitą w pojeździe poszkodowanego. Nie budziło wątpliwości, iż do przedmiotowego zdarzenia drogowego doszło na skutek zawinionej działalności uczestnika ruchu drogowego posiadającego polisę O.C. w pozwanej spółce. Legitymacja procesowa czynna powodów wynika, poza wskazanymi powyżej przepisami, ponadto z treści art. 509 § 1 i 2 k.c., jako że wierzytelność przysługująca poszkodowanemu została przelana na rzecz P. S. i M. S.. Wraz z w/w wierzytelnością przeszły ponadto na powodów wszelkie związane z nią prawa.

Spór będący przedmiotem niniejszego postępowania rozgrywał się natomiast na płaszczyźnie ustalenia rozmiaru i wysokości szkody poniesionej przez T. M. w związku z zaistniałą kolizją, a w konsekwencji, co do należnego mu odszkodowania związanego z kosztami wynajęcia pojazdu zastępczego, a tym samym co do wysokości wierzytelności, jaką powodowie mogli nabyć od poszkodowanego.

Okolicznością bezsporną pozostawał fakt wystąpienia szkody i jej częściowej rekompensaty przez pozwanego.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. W literaturze dominującą jest teoria adekwatnego związku przyczynowego, od której odstępstwa mogą wystąpić w warunkach opisanych w art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którym w granicach określonych w art. 361 § 1 k.c., w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Co do zasady normalny związek przyczynowy pełni zatem w prawie cywilnym funkcję przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a nadto wyznacza jej granice w tym sensie, że zobowiązany ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa zdarzeń, z którymi ustawa łączy jego obowiązek odszkodowawczy. Skutki zaś pozostające poza granicami adekwatnej przyczynowości nie są objęte takim obowiązkiem. Adekwatny związek przyczynowy pozwala na uznanie prawnej doniosłości tych skutków, które są dla badanego zdarzenia zwykle

(typowe, normalne), a na odrzucenie takich, które oceniamy jako niezwykle, nietypowe, nienormalne. Następstwo zdarzenia ma zaś normalny charakter wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest następstwem danego zdarzenia lub gdy zazwyczaj, w zwykłym porządku rzeczy jest konsekwencją danego zdarzenia (por. wyrok SN z dnia 11.09.2003 r., sygn. III CKN 473/01 oraz wyrok SN z dnia 26.01.2006 r., II CK 372/05). W świetle powyższego przepisu wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia O.C. jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu. Reguła płynąca z przywołanego przepisu nakazuje także przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach wspomnianego adekwatnego związku przyczynowego. Podstawową bowiem funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody.

Normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego zniszczenia ale również uszkodzenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji gdyby mu szkody nie wyrządzono. Za szkodę można uznać tylko koszty niezbędne, rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego, którego obciąża ciężar dowodu wysokości szkody. Stanowisko takie znalazło również wyraz w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 1916/00).

W niniejszej sprawie strona powodowa wskazała na potrzebę wynajmu pojazdu zastępczego, bowiem był on niezbędny do codziennej egzystencji poszkodowanego, a nadto do zagospodarowania pozostałości wraku i nabycia nowego pojazdu. Pozwany kwestionował zasadność najmu pojazdu zastępczego udzielonego przez powodów, przyjmując że okres najmu pojazdu oferowanego przez pozwanego był wystarczający dla poszkodowanego na poszukiwanie i nabycie nowego pojazdu.

Zgodnie bowiem 361 k.c. ubezpieczyciel odpowiada za normalne skutki działania i zachowania powodujące szkodę, w żaden sposób nie można twierdzić, iż jest on zobowiązany do zapłaty np. za nieuzasadnioną zwłokę pracowników warsztatu samochodowego przeprowadzającego konieczną naprawę, spowodowaną innymi czynnikami, niż obiektywnymi. Nie jest słuszne przyjęcie sztywnie określonego okresu za który poszkodowany ma prawo domagać się zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Ten uzasadniony okres może trwać i kilka dni i kilka tygodni. W przypadku zniszczenia samochodu stanowiącego własność osoby poszkodowanej, przyjmuje się że okres uzasadnionego wynajmu samochodu zastępczego to okres likwidacji szkody i nabycia nowego pojazdu.

W tym kontekście odnosząc się do czasu najmu, to niezależnie od długości okresu postępowania likwidacyjnego, w realiach sprawy uległ on uzasadnionemu wydłużeniu w związku z oczekiwaniem na wypłatę odszkodowania, która nastąpiła dnia 13 kwietnia 2016 roku oraz poszukiwanie i nabycie nowego pojazdu przez poszkodowanego. Sąd uznał ten okres za uzasadniony albowiem pojazd poszkodowanego tj. marki C. (...), czyli z silnikiem diesla o pojemności 2 l jest pojazdem poszukiwanym na rynku ze względu na jakość i niezawodność samego silnika. Jest to fakt znany powszechnie, a czasopismach motoryzacyjnych ww. silnik ciszy się niezmiennie doskonałymi opiniami.

Wobec czego poszkodowany gdyby zdecydował się na zakup podobnego pojazdu o takich parametrach użytkowych musiał poświęcić znaczny czas na znalezienie odpowiedniego pojazdu. Nadto podkreślić należy, że poszkodowany został pozbawiony możliwości korzystania ze swojego pojazdu. Trudno akceptować sytuację, gdy zostaje on w swoisty sposób „ukarany” za fakt wyrządzenia mu szkody. W tych kategoriach Sąd postrzega założenie o konieczności zakończenia okresu najmu wraz z wypłatą odszkodowania, ponieważ poszkodowany musi mieć – niekoniecznie długi – czas na zorganizowanie sobie kolejnego pojazdu i temu służyć ma mu możliwość korzystania z pojazdu zastępczego.

Bazując na doświadczeniu życiowym Sąd uznał okres najmu za w pełni uzasadniony, albowiem rynek pojazdów używanych jest przesycony pojazdami z nieznaną historią, w wątpliwym stanie technicznym i często

o cenach nieodpowiadających faktycznej wartości pojazdu, dlatego poszukiwania pojazdu nadającego się do użytkowania i odpowiadającego preferencjom nabywcy wielokrotnie trwają znaczny okres czasu. Kwota przyznanego odszkodowania nie pozwalała poszkodowanemu na zakup pojazdu nowego u dealera dlatego zmuszony on był przy dołożeniu środków własnych i ceny uzyskanej po zbyciu pozostałości uszkodzonego pojazdu nabyć pojazd używany, co w normalnych okolicznościach trwa wielokrotnie dłużej niż okres najmu pojazdu zastępczego.

Sąd uwzględnił również wynikająca z faktury VAT kwotę 100 zł netto (po 50zł za dostarczenie i odbiór pojazdu) w związku z tym, iż powodowie prowadzą działalność gospodarczą w P. wobec czego konieczne było dostarczenie pojazdu zastępczego poszkodowanemu i jego odbiór. Również należy tu w centrum postawić poszkodowanego, gdzie rolą odszkodowania jest maksymalne zminimalizowaniem strat związanych z utratą możliwości korzystania z własnego pojazdu. Natomiast kwota 50 zł za jednorazową czynność nie jest w ocenie Sądu kwotą wygórowaną, zmierzającą do wzbogacenia powodów biorąc pod uwagę ilość kilometrów oraz koszt paliwa i amortyzacji wynajętego pojazdu.

Pisemna opinia biegłego była rzeczowa, przekonywująca i odpowiadała na zadane pytania.

W zakresie dziennej stawki najmu pojazdu zastępczego, Sąd za opinią biegłego przyjął ją na kwotę 180 zł netto, czyli 221,40 zł brutto. Za przyjęciem stawki bez limitu kilometrów, z pełnym pakietem ubezpieczenia i wykupionym udziałem własnym w szkodach przemawia, fakt, że po otrzymaniu dokumentów związanych z najmem pozwana żadnych zastrzeżeń co do takiej formy umowy najmu nie formułowała. Podniesienie zastrzeżeń w tym zakresie w postępowaniu sądowym traktować należy li tylko jako na użytek tegoż postępowania. Nadto nie bez znaczenia jest znana Sądowi z urzędu - na kanwie podobnych spraw - okoliczność, że przy tzw. najmie bezgotówkowym, wynajmujący nie dopuszczają możliwości najmu w innej opcji, tj. bez pełnego pakietu ubezpieczenia i z wykupionym udziałem własnym w szkodzie.

Konkludując biorąc pod uwagę faktyczny czas najmu 7 dni przy stawce 221,40 zł brutto oraz opłacie 123 zł brutto za dostarczenie i odbiór pojazdu daje to kwotę 1360 zł netto ((...),80 brutto). Zważywszy, że żądanie opiewa na ww. kwotę podlegało ono uwzględnieniu w całości.

Roszczenie o odsetki znajduje swoje oparcie w treści art. 359 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 r., sygn. II CK 146/02, Lex nr 82271). Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. W rozważanym przypadku poszkodowany zgłosił pozwanemu szkodę związaną z wynajęciem pojazdu pismem z dnia 31 marca 2016 roku. Przy uwzględnieniu 30 dniowego terminu, którego termin upływał w dniu 30 kwietnia 2016 r. zasadne jest żądanie zapłaty odsetek od dnia 1 maja 2016 roku. Jako że strona powodowa dochodziła odsetek od dnia 27 kwietnia 2016 r. Sąd oddalił żądanie w tym zakresie o czym orzeczono w pkt II wyroku.

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powodowie ponieśli koszty pełnomocnika (1200 zł) zgodnie z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu), opłatę skarbową (17 zł), opłatę od pozwu (84 zł). Skoro zatem powodowie wygrali niniejszy proces w całości, to należy się im pełny zwrot kosztów, o czym orzeczono w pkt. III wyroku.

O zwrocie nadpłaconych kosztów sądowych, a stanowiących różnicę między wpłaconą zaliczką na opinię biegłego, a rzeczywistym kosztem opinii orzeczono na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w pkt IV, nakazując zwrócić pozwanemu od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 56,25 zł (1000-943,75=56,25).

XI GC 1549/16

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

3. (...)